AHŞAP MALZEME VE YAPI TASARIMI

EDİTÖR:
ESRA LAKOT ALEMDAĞ

DUVAR

AHŞAP MALZEME VE YAPI TASARIMI

Editör:
Doç. Dr. Esra LAKOT ALEMDAĞ

AHŞAP MALZEME VE YAPI TASARIMI

Genel Yayın Yönetmeni: Berkan Balpetek
Editör: Doç. Dr. Esra LAKOT ALEMDAĞ
Kapak ve Sayfa Tasarımı: Doç. Dr. Esra LAKOT ALEMDAĞ, Arş. Gör. Ayça AKKAN ÇAVDAR
Yayın Tarihi: Aralık 2024
Yayıncı Sertifika No: 49837
ISBN: 978-625-5530-65-3

© Duvar Yayınları
853 Sokak No:13 P.10 Kemeraltı-Konak/İzmir
Tel: 0 232 484 88 68

www.duvaryayinlari.com
duvarkitabevi@gmail.com

Baskı ve Cilt: REPRO BİR
Repro Bir Mat Kağ. Rek. Tic. Ltd. Şti.
İvogsan 1518. Sokak 2/30 Mat-Sit İş Merkezi Ostim
Yenimahalle/Ankara

ÖN SÖZ

Ahşap, yüzlerce yıldır yapı sektöründe önemini koruyan, sürdürülebilir ve çevre dostu bir malzeme olarak dikkat çekmektedir. Yenilenebilir kaynaklardan elde edilmesi, yüksek dayanıklılığı, doğal yalıtım ve akustik özellikleri, ahşabın hem geleneksel hem de modern yapılarda tercih edilmesini sağlamıştır. Özellikle karbondioksiti bağlama ve geri dönüştürülebilir olma özelliği, ahşabı küresel iklim kriziyle mücadelede öne çıkan bir seçenek haline getirmiştir. Son yıllarda yapısal ahşap malzemelerde yaşanan teknolojik gelişmeler, bu malzemenin çok katlı yapılardan enerji verimli binalara kadar geniş bir yelpazede kullanımını mümkün kılmıştır. Şeffaf ahşap gibi yenilikçi türlerin geliştirilmesi, ahşabı sadece doğal değil, aynı zamanda ileri teknoloji ürünü olarak da konumlandırmıştır. Hafifliği, mukavemet-ağırlık oranı ve esnek yapısı ile ahşap, özellikle deprem bölgelerinde ideal bir seçenek olarak öne çıkarken, sürekli yenilenebilir bir kaynak olması ile çevre dostu bir tercih sunmaktadır. Tüm bu özellikler, ahşabın hem bina tasarımlarında hem de mobilya ve iç mekân uygulamalarında vazgeçilmez bir malzeme olmasına katkı sağlamaktadır.

Geleneksel mimariden modern yapı tekniklerine kadar geniş bir kültüre sahip olan ahşap, ülkemizde tarih boyunca önemli bir yer tutmuştur. Ancak, endüstriyel ahşap malzemelerin kullanımı konusundaki farkındalığın henüz yeterince yaygın olmadığı gözlemlenmektedir. Oysa ahşabın ekolojik ve ekonomik faydalarını daha genç nesillere aktaracak projelerin hayata geçirilmesi, sürdürülebilir ve enerji verimli yapıların artmasına katkı sağlayacaktır. Dünya geneline bakıldığında az katlı ahşap yapıların uzun yıllardır kırsal alanlar ve şehirlerde yaygın olarak kullanıldığı görülürken, çok katlı ahşap yapılar özellikle kuzey ülkelerinde yaygınlaşmıştır. Ahşabın modern yapılarda daha yaygın kullanımı, yenilikçi hibrit sistemler ve çapraz lamine ahşap gibi çözümlerle desteklenerek, hem dayanıklılık hem de estetik unsurları bir araya getirmektedir. Türkiye'de bu alandaki potansiyelin henüz tam anlamıyla kullanılamaması, gelecekte hem tasarım hem de mühendislik açısından önemli bir gelişim alanı olarak görülmektedir. Ülkemizde Ocak 2025 yılında yürürlüğe girecek olan, güncel uluslararası standartlara paralel olarak titizlikle hazırlanmış Türkiye Ahşap Bina Yönetmeliği (TABY) de, kaliteli ahşap yapıların tasarımında bir rehber niteliği taşıyan ve depreme dayanıklı yapı stoğuna katkı sağlayacak çok önemli bir kaynaktır.

Ahşap malzeme ve yapı tasarımı alanında uzman birçok yazarın katkılarıyla hazırlanan bu kitap, ahşabın sürdürülebilirlik, estetik ve teknik özelliklerini kapsamlı bir şekilde ele almaktadır. 21 bölümden oluşan kitap; yapısal ahşap malzemeler, yenilikçi ahşap malzemeler, geleneksel ve modern ahşap yapım sistemleri, çok katlı ahşap yapılar, ahşap yapıların enerji, akustik, yangın ve deprem performansları, kırsal alanlarda ahşap malzeme kullanımı, Avrupa ve Osmanlı coğrafyası mimarlık sanatında ahşabın kullanılması, modern mimari yapılar, iç mekanlar ve açık alanlarda ahşap malzeme kullanımı, ahşabın insan psikolojisine etkileri ve ahşap yapım sistemleri hakkında yapılan akademik çalışmalar ile ilgili çeşitli konuları içermektedir. İlgili literatüre önemli katkılar sağlayacağı düşünülen bu eser, öğrenciler için temel bilgileri sunarken, akademisyenlere araştırma perspektifleri kazandırmayı hedeflemektedir. Ayrıca, sektörde çalışan mimar ve mühendisler için yenilikçi çözümler sunarak uygulamaya yönelik rehberlik sağlamaktadır. Kitabın hazırlanmasında emeği geçen, hem teorik hem de pratik bilgilerle okuyuculara ilham veren tüm yazarlara değerli katkıları için bir kez daha teşekkür ediyorum. Ahşap ile ilgili nice çalışmalarda görüşmek dileğiyle…

Doç. Dr. Esra LAKOT ALEMDAĞ
Aralık 2024

İÇİNDEKİLER

Ön Söz iii

1. Bölüm: Yapısal Ahşap Esaslı Kompozitler 1-21
Doç. Dr. Aydın DEMİR, Prof. Dr. Semra ÇOLAK, Prof. Dr. Cenk DEMİRKIR

2. Bölüm: Geleceğin Ahşap Malzemesi: Şeffaf Ahşap 22-43
Yüksek Mimar Ebru ŞANLI, Prof. Dr. Nilhan VURAL

3. Bölüm: Dünyada Ve Türkiye'de Yapısal Ahşap Malzeme Pazarı 44-55
Yüksek Mühendis Okan İLHAN, Arş. Gör. Abdullah Uğur BİRİNCİ, Prof. Dr. Semra ÇOLAK

4. Bölüm: Geçmişten Günümüze Ahşap Yapım Sistemleri 56-82
Yüksek Mimar Gülten TANDOĞAN KİBAR, Arş. Gör. NİLAY AYKAN

5. Bölüm: Çok Katlı Ahşap Yapılar: Çağdaş Yaklaşımlar 83-99
Dr. Seda Nur ALKAN

6. Bölüm: Mimaride Ahşabın Literal Saydamlığı 100-119
Prof. Dr. Derya ELMALI ŞEN

7. Bölüm: Ahşap Yapılarda Bağlantı Elemanları 120-136
Doç. Dr. Hasan ÖZTÜRK, Yüksek Mühendis Okan İLHAN, Doç. Dr. Aydın DEMİR

8. Bölüm: Ahşap Binalarda Yapısal Tasarım Kriterleri, İnşaat Tekniği Farkları Ve Deprem Davranışı 137-153
Prof. Dr. Ahmet TÜRER, Dr. Rabia İZOL

9. Bölüm: Ahşap Yapıların Tahribatsız Yöntemlerle Değerlendirilmesi 154-175
Dr. Büşra AYDOĞAN SELÇUK, Prof. Dr. Engin Derya GEZER

10. Bölüm: Ahşap Yapılarda Enerji Verimli Yalıtım Uygulamaları 176-196
Arş. Gör. Ayça AKKAN ÇAVDAR, Doç. Dr. Esra LAKOT ALEMDAĞ

11. Bölüm: Ahşap Malzemelerin Akustik Özellikleri 197-216
Öğr. Gör. Dr. Mustafa Selmani MUSLU

12. Bölüm: Çok Katlı Ahşap Yapılarda Yangın Dayanımı 217-231
Yüksek Mimar Selen KALKIŞIM, Prof. Dr. Nilhan VURAL

13. Bölüm: Acil Durum Barınma Çözümlerinde Bambunun Kullanımı 232-246
Doç. Dr. Özlem AYDIN, Yüksek Mimar Didem BAYRAKTAR MARANGOZ

14. **Bölüm:** Doğu Karadeniz Bölgesi Kırsal Mimarisinde Ahşap Malzeme Kullanımı……247-270

Doç. Dr. Selda AL ŞENSOY

15. **Bölüm:** Kızılcahamam Kırsal Konut Mimarisinde Ahşaba Yönelik Konstrüksiyon Çözümleri

……..……..271-285

Prof. Dr. Özlem SAĞIROĞLU DEMİRCİ, Arş. Gör. Mazlum KALAK, Arş. Gör. Betül ZOBİ, Arş. Gör. Ayşegül SONDAŞ, Arş. Gör. Dr. Minel Ahu KARA ALAŞALVAR, Arş. Gör. Ebru Melis ÖZDEMİR, Arş. Gör. Feyza HALI KABATAŞ

16. **Bölüm:** Kızılcahamam Kırsal Mimarisinde Üretime Yönelik Mekanlar; Ahşap Müştemilatlar

.....286-296

Prof. Dr. Özlem SAĞIROĞLU DEMİRCİ, Arş. Gör. Mazlum KALAK, Arş. Gör. Betül ZOBİ, Arş. Gör. Ayşegül SONDAŞ

17. **Bölüm:** Art Nouveau Mimari Üslubunda Ahşap Malzemenin Kullanım Biçimleri: Osmanlı-Avrupa Karşılaştırması 297-314

Dr. Öğr. Üyesi Aysun AYDIN SANCAROĞLU

18. **Bölüm:** Ahşabın İç Mekân Yüzeylerinde Ve Donatılarda Kullanımı.....315-331

Doç. Dr. Semiha İSMAİLOĞLU

19. **Bölüm:** Ahşap Mekanların İnsanlarda Stres Ve Kaygı Üzerine Etkisi.....332-345

Arş. Gör. Dr. Abdullah Uğur BİRİNCİ, Doç. Dr. Hasan ÖZTÜRK, Prof. Dr. Cenk DEMİRKIR

20. **Bölüm:** Açık Alanlarda Ahşap Malzeme Kullanımı.....346-362

Prof. Dr. Buket ÖZDEMİR IŞIK, Arş. Gör. Sabiha KAYA

21. **Bölüm:** Ahşap Yapı ve Yapım Sistemleri İle İlgili Araştırma Eğilimleri....363-376

Doç. Dr. Özlem AYDIN

15. Bölüm

KIZILCAHAMAM KIRSAL KONUT MİMARİSİNDE AHŞABA YÖNELİK KONSTRÜKSİYON ÇÖZÜMLERİ

Özlem SAĞIROĞLU DEMİRCİ[a], Mazlum KALAK[b], Betül ZOBİ[c], Ayşegül SONDAŞ[d], Minel Ahu KARA ALAŞALVAR[e], Ebru Melis ÖZDEMİR[f], Feyza HALI KABATAŞ[g]

[a] *Gazi Üniversitesi, Mimarlık Fakültesi, Mimarlık Bölümü, Ankara, Türkiye, ORCID 0000-0001-6708-3208*

[b] *Gazi Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara, Türkiye, ORCID 0000-0003-0516-4218*

[c] *Gazi Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara, Türkiye, ORCID 0000-0001-5963-7370*

[d] *Gazi Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara, Türkiye, ORCID 0000-0002-3242-4225*

[e] *Gazi Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara, Türkiye, ORCID 0000-0003-1138-1446*

[f] *Gazi Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara, Türkiye, ORCID 0000-0002-4882-7520*

[g] *Gazi Üniversitesi, Mimarlık Fakültesi, Mimarlık Bölümü, Ankara, Türkiye, ORCID 0000-0002-3589-2884*

** osagiroglu@gazi.edu.tr*

SUMMARY

Kızılcahamam district is located on the Bolu border north of Ankara province. It shows a different transition climate characteristic than the continental climate due to the presence of forests. The presence of dense trees has also affected the use of wood in building production; wood has been used extensively in both monumental and civil architectural heritage. Rural architecture, except for the basic foundation, is formed entirely by using wood as filler and/or carrier, and it stands out with its qualified wooden details containing architectural elements designed according to the need.

Within the scope of this study, civil architecture works with rich details built with wooden stacking and wooden frame system in the villages of Kızılcahamam district; settlement features, topography, climate and sustainable solutions offered for materials, relations with other complementary structures, plan structure, technical solutions, and details were examined, classified and evaluated through examples, and presented with visual and vectorial explanation tables.

Keywords: *Rural architectural heritage, traditional settlement, village, wooden architecture*.

GİRİŞ

Kızılcahamam , Ankara'ya bağlı 1711.87 km^2'lik yüz ölçümüne sahip olup, şehir merkezine 90 km uzaklıktadır. Karadeniz bölgesine yakın olması ve içinde Kurtboğazı, Eğrekkaya, Akyar barajları yanı sıra geniş ormanlık alanlarını barındırması sebebi ile ilçede Batı Karadeniz iklimi özellikleri görülmektedir.

İklim özelliklerinin çok yönlü olması, önemli geçitlerin, su kaynaklarının ve ormanlık alanlarının bulunması bölgede yerleşimin ilk çağlara kadar uzanmasını sağlamıştır. Bölge, prehistorik yerleşim alanları arasında olup, yapılan kazılarda Paleolitik dönemlere ait aletler ile kalkolitik ve neolitik döneme ait kalıntılarda bulunmaktadır. Sırasıyla Hititler, Frigler, Lidyalılar, Persler, galatlar, Romalılar ve Bizans'ın hâkimiyetinde kalmış bölgede bu medeniyetlerden kalan çok sayıda kültür varlığı halen mevcuttur. Bunun yanı sıra Kral yolunun bir kolunun bu bölgeden geçmesi bölgenin ticari faaliyetler yoluyla çok katmanlı kültürel bir birikime sahip olduğunu göstermektedir. Başköy kalesi, Akdoğan köyü kazıları, Saray Köyünde bulunan Roma dönemi harabeleri, Mahkeme Ağacin kilisesi, Sey Hamamı kilisesi, Mağara Ağacin mağaraları gibi bilinen varlıklar yanı sıra henüz araştırması tamamlanmamış alanlar da mevcuttur. Osmanlı döneminde Yabanabat adıyla bilinen Pazar kasabasındaki yerleşkesi sonrasında Kızılcahamamlar bölgesine taşınarak günümüzdeki adını almıştır. Çok sayıda termal hamamı, kültürel birimi ve çok katmanlı tarihi mirasa sahip bu ilçe 1955 yılı sonrası göç vermeye başlamış ve nüfusu azalmıştır [1].

Alanda yapılan çalışma 2022-2024 yılları arasını kapsayacak şekilde , Gazi Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Mimarlık Bölümünde yazarlar tarafından yürütülen Arch4211 Architectural Surveying and Restoration (Lisans), Arch3222 Urban Design(Lisans) ve Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsünde Prof.Dr. Özlem Sağıroğlu Demirci tarafından yürütülen M5112 Kırsal Mimari Miras ve Korunması dersleri kapsamında gerçekleştirilmiştir. Yapılan çalışma 9 köyü kapsayacak şekilde farklı zaman dilimlerinde gerçekleştirilmiştir. Bu köyler, Eğerlidereköy, Eğerlibaşköy, Belpınar, Kavakönü, Hıdırlar, Eğerlikuzören, Yukarı Kise, Beşkonak ve Yukarı Çanlı olup, arazi çalışmasının akabinde veriler bir araya getirilerek değerlendirilmiştir. Bu kitap bölümü kapsamında sadece konut yapıları değerlendirilmiş olup; müştemilatları oluşturan ahır, ağıl, samanlık ve kümes gibi yapılar konut kapsamında olmadıkları sürece çalışma harici tutulmuştur.

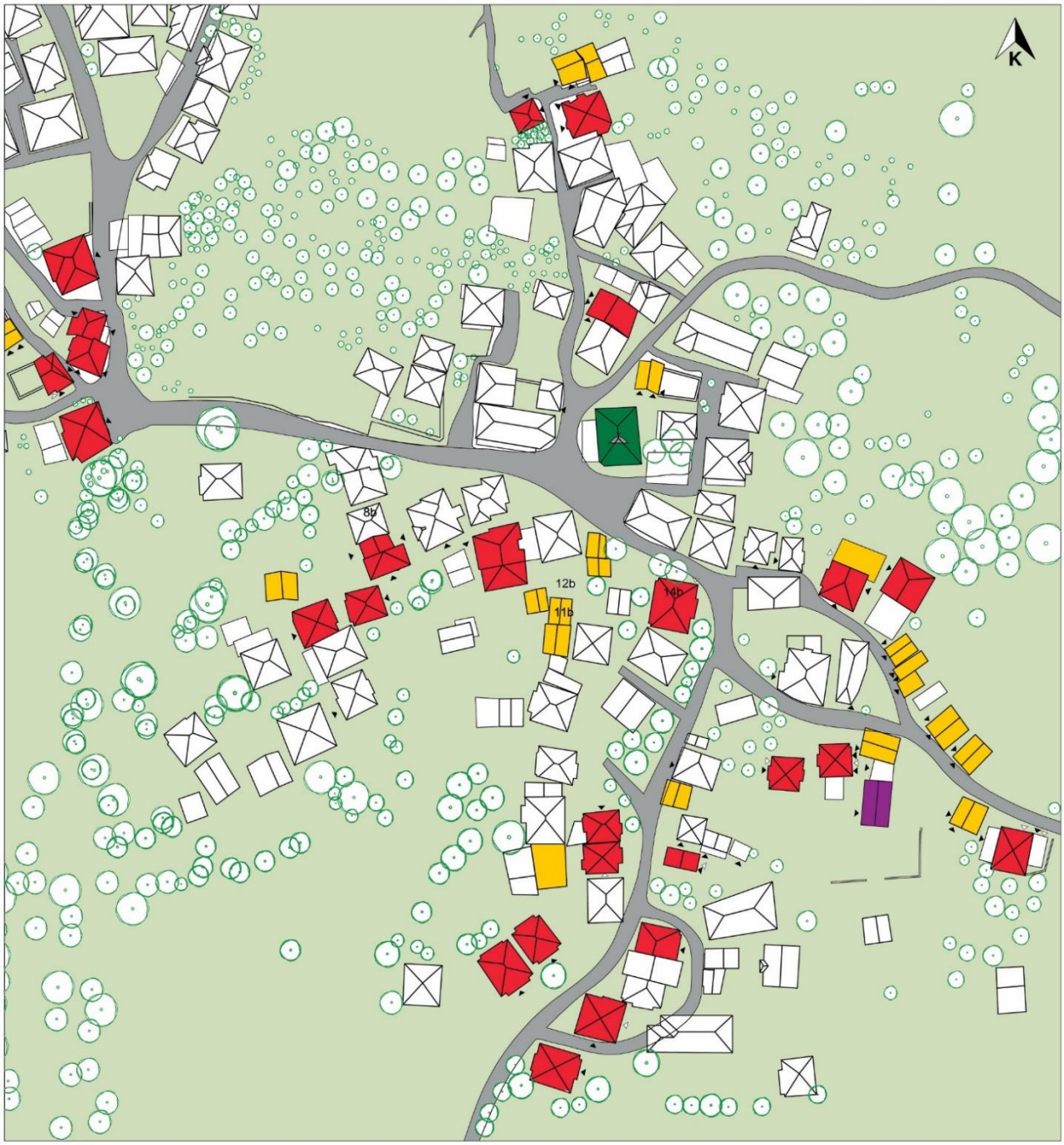
1. Kızılcahamam Kırsal konutlarının Özellikleri

Günümüzde belgeleme yapılan köylerdeki konutların büyük bir kısmı mevsimlik olarak kullanılmakta veya hiç kullanılmamaktadır. Ancak köylerde yerleşim halen daha mevcut olup, az sayıdaki konut sahibi özgün konutta ikamet etmeye devam etmektedir. Ancak köylerde karşılaşılan en büyük problemlerden birini de konfor koşullarını sağlayamadığı konutunun parseli içine özgün konuta bitişik veya yakın bir konumda betonarme yeni konut inşa etmiş olan kullanıcılar oluşturmaktadır. Bu durumun kırsal özgün doku yanı sıra kullanım dışı kalmaları sebebi ile özgün konutlara da olumsuz etkisi bulunmaktadır. Özgün olmayan konutlar haricinde köylerde bitişik nizam konut yapılaşması görülmemektedir. Ancak müştemilatların konutlara bitişik olduğu örnekler ile sonradan eklenen mekanlar sebebi ile bitişik nizam görüntüsünde olan konutlar mevcuttur.

Konutlara bahçeden veya yoldan giriş alınmıştır. Bahçeden girilen yapılarda, genellikle konut parselin merkezine yakın, ortasında yer almaktadır. Yoldan giriş alan yapılar ise, parselin yol ile ilişkilenen kenarına konumlandırılmış olup yola sınır oluşturmaktadırlar. Parselde yapı dışında kalan alanlar ise genellikle bahçe olarak değerlendirilmiştir.

Kırsal yaşantının vazgeçilmez öğeleri olan müştemilatlar da genellikle konuta bitişik veya yakın konumlandırılmıştır. Parsel içinde tespit edilen odunluk, depo veya kümesler belirli bir

yer veya yönde olmamakla birlikte; genellikle konutla görsel ilişki içindedirler (Şekil 15.1). Samanlıkların bir kısmı ise, üst kottan direkt erişim gerektirmeleri sebebi ile parsel dışında eğimi yüksek yamaçlara yerleştirilmişlerdir. Bu sebeple köylerde birden fazlasının aynı yamaçta yanyana konumlandığı görülebilmektedir. Arazi içinde uygun bir eğimin olması durumunda ise samanlıklar da parsel içinde konumlandırılmıştır.

Şekil 15.1. *Eğerlidere köyünde geleneksel konut (kırmızı) ve samanlıkların (sarı) ilişkisi (çizim: Furkan Arıkan, Hüseyin Burak Karasakal)*

Köylerde mülkiyet sınırları genellikle bahçe duvarı ile çevrilmiştir (Şekil 15.2). 3 tip özgün bahçe duvarından en sık karşılaşılan yığma moloz taş bahçe duvarlarıdır. Ortalama 70-80

cm genişliğinde, 6-7 sıra taş dizisini geçmeyen bu duvarlarda, kaba olarak düzeltilmiş moloz taşlar çamur harçla veya harçsız olarak kullanılmış olup, hatıl ve harpuşta görülmemektedir.

Alanda karşılaşılan bir diğer örneği ise sadece ahşap dikmeler kullanılan bahçe duvarları oluşturmaktadır. Bu örnekler düşeyde 120-150 cm aralıklarla yerleştirilen ahşap dikmelere, 6-7 sıra yatay ahşapların çivi ile çakılmasıyla oluşturulmuştur. Üçüncü tip duvar örneği ise, zeminde yığma taş duvar ve bunun devamında ahşap elemanların birlikte kullanıldığı örnekler olup 2 farklı tipte tasarlanmışlardır. Bunlardan ilki zeminde yığma taş duvar üzerine; düşeyde 120-150 cm aralıklarla yerleştirilen ahşap dikmelere 6-7 sıra yatay ahşapların çivi ile çakılmasıyla oluşturulmuş, diğerinde ise taş duvar üzerine; 70-80 cm yüksekliğindeki ahşap dikmeler yan yana getirilerek, yatayda alttan ve üstten ahşaplarla sabitlenmiştir. Alanda tespiti yapılan özgün bu duvarlar dışında; günümüzde ahşap ara dikme elemanların niteliksiz metal çit malzemeyle kullanıldığı örnekler de görülmektedir. Bahçe kapıları ise bahçe duvarının devamı niteliğinde, ahşap malzemeden tek veya çift kanatlı; tek katmanlı olarak tasarlanmıştır.Bahçe kapıalrında kullanılan ahşaplar 2-3 cm kalınlığında olup, eni ve boyu ihtiyaca uygun olarak değişmektedir. Ana giriş kapıları genellikle ahşapların boşluksuz bir biçimde bir araya getirilmesi ile oluşmuş olmasına rağmen, tali girişler için ahşaplar çit benzeri boşluklu bir tasarımla kullanılmıştır. Arkalarından çapraz veya yatay kuşaklarla çatılan bu kapıların üzerinde nadiren saçak bulunmakta, süsleme bulunmamaktadır.

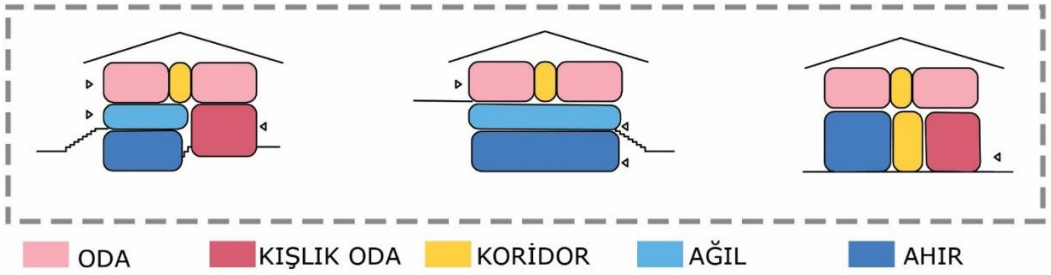

Şekil 15.2. *Kızılcahamam ilçesi kırsal konutlarında bahçe duvarı ve kapısı örnekleri*

1.1. Konutlarda Mekan Organizasyonu

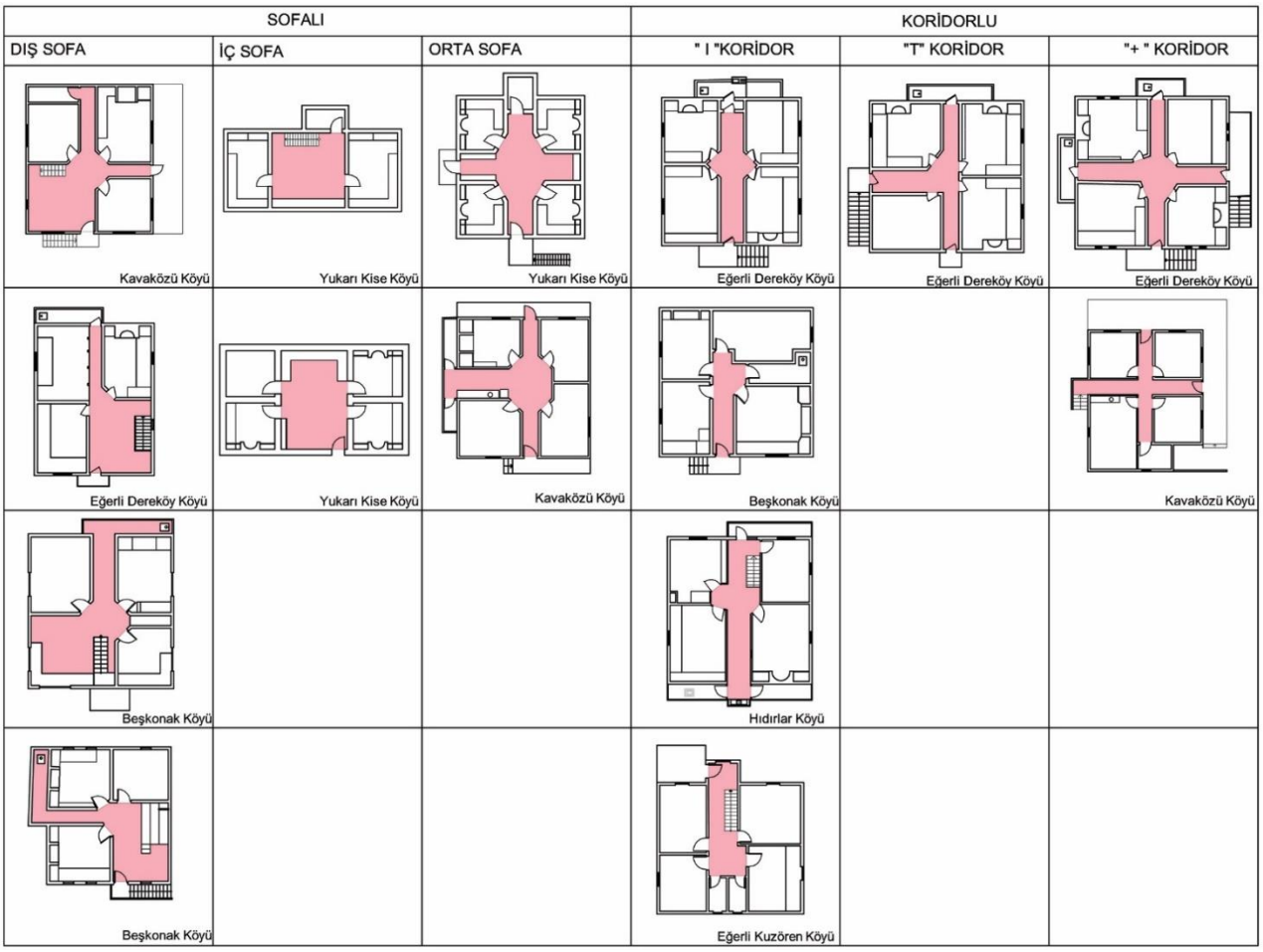
Konutlar genellikle iki veya ara katları sebebi ile 3 katlı yapılmışlardır. Hayvan yaşamı ve depolamaya ayrılan zemin katların girişi genellikle yaşam katından bağımsız tasarlanmış, ancak bu katta da sirkülasyon alanı bırakılmışsa üst katlarla ilişkilendirilmiştir. Sadece ahır olarak kullanılan zemin katlarda giriş tek bir çift veya tek kanatlı kapı ile sağlanırken; mekan içinde kışlık oda bulunan örneklerde farklı giriş kapıları tasarlanmıştır. Bu giriş kapılarının topoğrafya elverdiği sürece genellikle cephe ortasında yanyana kurgulandığı tespit edilmiştir. Ahırlar, içinde ahşap yemlik çözümlerini barındıran zemini sıkıştırılmış toprak olarak bırakılmış mekanlardır. İhtiyaca yönelik olarak tek bir mekan şeklinde bırakılan örnekler olduğu gibi, üst katların izdüşümü bağlamında mekanlara bölünen örnekler de mevcuttur. Konut yapılarının zemin katlarında yığma taş kullanımı tercih edildiğinden pencere ve benzeri açıklık görülmemekte olup; az sayıdaki örnekte havalandırma amaçlı çok küçük açıklıkların bırakıldığı tespit edilmiştir.

Bölgede yapılan incelemede, yüzyıllardır küçükbaş hayvancılığın da yapılması sebebi ile ihtiyaçtan ağıl ve kümes amaçlı tasarlanmış ara kat kullanımının yaygın olduğu tespit edilmiştir. Üretime yönelik mekanları barındıran bir zemin kat ile ailenin hayatını sürdürdüğü yaşam katı arasındaki bu katın yüksekliği 70-100 cm aralığında ölçülmüştür. Girişi ayrı olan bu kata hayvanların çıkabilmesi için özel merdiven çözümleri üretilmiştir. Bu katlarda yığma taş duvarların bir kısmının ya da tamamının devam ettirildiği örnekler mevcuttur. Genellikle ahırlarda olduğu gibi açıklık bırakılmayan bu katların zemininde ahşap döşemenin üzerine 3-5 cm kalınlıkta eklenmiş, saman toprak karışımından oluşan bir tabaka görülmektedir.

Şekil 15.3. *Konutlarda katlar / mekanlar arası ilişkiler*

Kızılcahamam konutlarında yaşam katına giriş için yapının dışındaki merdiven kullanılabildiği gibi az sayıdaki örnekte yapı içinden de bu kata çıkış sağlandığı görülmektedir. Alanda yapılan incelemede genellikle merdivenin yapı cephe düzleminden , cepheye birleşik olarak tasarlanmış olduğu; gerektiği sürece cephe konstrüksiyonunu da kullandığı görülmüştür. Genellikle iki ucundaki açılı taşıyıcılara kertilmek veya altlarındaki takozla sabitlenmek sureti ile oturtulan basamakların kullanıldığı bu merdivenlerin; bir kısmında ilk bir kaç basamak taş olarak tasarlanmıştır. Yapıya giriş için genellikle merdivenin sahanlığı kullanılmaktadır. Bu sahanlık, kimi zaman bir balkon gibi büyük; kimi zaman ise sadece tek kişinin durabileceği kadar küçüktür. Az sayıdaki örnekte ise sahanlık yapılmadan son basamağa açılan kapı ile yapıya giriş sağlanmıştır.

Şekil 15.4. *Ortak mekanlara göre (sofa / koridor) plan tipolojisi*

Kızılcahamam kırsal konutlarının plan şemalarına bakıldığında ortak mekanlar sofa ve koridorlara göre iki farklı plan tipolojisi oluştuğu tespit edilmiştir. (Şekilx4). Sofalı konutlar göreceli olarak koridorlu konutlardan az sayıda bulunmaktadır. İnceleme yapılan örneklerde dış sofalı konutların iç ve orta sofalı konutlardan fazla sayıda bulunduğu; bu sofanın kimi yapılarda mutfağa çevrilerek kullanıldığı; buzdolabı çamaşır makinesi gibi elektrikli eşyanın da burada muhafaza edildiği görülmüştür. Ancak bu konutların kurgusu, koridorlu konutlarla fazlası ile benzer olup; koridorlu şemadan girişin bulunduğu kısımda bir odanın çıkarılması ile elde edilmişlerdir. Odanın olmaması sebebi ile oluşan boşluk ise sofa amaçlı kullanılmıştır. Özgün şeması bu şekilde olan konutlar bulunduğu gibi zaman içinde odanın birinin iptal edilmesi ile bu plan şemasına ulaşan konutların da bulunduğu; zemindeki kirişlemeler ve taşıyıcı kurgusundan anlaşılabilmektedir. Bu tip konutlarda sofa bulunmasına rağmen odaların tamamı veya bir kısmının çevresinde yine koridor kurgulandığı görülmektedir.

Alanda en yoğun karşılaşılan plan kurgusuna sahip konutlar koridorlu tip olarak tabir edilen, odaların etrafındaki koridordan girişe ve helaya ulaşımın sağlandığı plan şemasına sahip konutlardır. Bu tipe dair alanyazınında Sümerkan (1989) ve Akbaş ve Özcan (2018)'ın hayatlı veya koridorlu ev tipi olarak bu tipe benzer olmayan ancak koridor barındıran konutlardan Trabzon ve Rize kırsal bölgelerinde bulunduğunu belgeledikleri [2,3] ; bu konutlara Sümerkan'ın hayatlı ev adını verdiği; Demirer'in (2021) ise Bolu ili Seben ilçesi Güneyce Köyü için çok benzer örnekleri tespit ettiği ve merdiven bağlantısına göre farklılaşan koridorlu tip olarak belgelediği [4] ; Yalçıner(2022)'in İspir için koridorlu konutları tespit ettiği [6] görülmüştür. Bu konut planında koridor giriş ve hela arasında, oda kapılarına da ulaşacak şekilde koordine edilmiş "I", "L", "+" ve "T" şekillerinde düzenlenmiştir. Bu düzenleme sonunda koridor, küllük adı verilen ve ahırla ortak kullanılan bölüme atıkların yönlendirildiği lavaboya açılmakta; sonrasında ise hela bulunmaktadır.

Yaşam katındaki odalar, sedir ocak, gusülhane ve yükleri bulunan, çekirdek aile için düzenlenmiş mekanlar olup; bağımsız birimlerdir. Odalarda Ocak, yüklük ve gusülhane bir bütün olarak düşünülmüştür. Merkezde ocak olacak şekilde ocağın sağına ve soluna konumlandırılan gusülhane ve yüklük olarak kullanılan dolaplar ahşaptır. Bu duvarda boşluk bırakılmamaış, yüklük ve gusulhane dolabının tümü ile duvarı kaplaması sağlanmıştır. Bu kısımdaki derinlik yüklükte 40-50 cm, gusülhanede ise daha derin olmak kaydı ile (60-80 cm) ölçülmüştür. Gusülhanenin bulunduğu zemin ve duvarda kireç bazlı harç kullanılarak suya karşı önlemler alınmaya çalışıldığı gözlemlenmiştir. Merkezde bulunan ocaklar da kireç harç ile sıvalıdır. Yarım daire veya dikdörtgene yakın kesitli olan ocaklar 100 m eninde 100-150 cm yüksekliğinde olabilmektedir. Ocaklar duvardan yüklük ve gusülhanelere göre 20-40 cm arası odaya doğru çıkma yapmakta olup kapaksızdır. Ocak üstlerinde 30 cm çıkma yapan ahşap raf bulunmaktadır. Bazı konutlarda ısınma amaçlı kurulan sobalar için bacaya açılmış delikler de mevcuttur.

Genellikle odanın pencereye sahip duvarında boydan boya duvar dibinde tasarlanan sedir, Bazı konutlarda L formunda iki duvar boyunca devam etmiştir. yaklaşık 30-50 cm yüksekliğinde olan sedirler; ahşaptır. Odalarda bulunan raflar odanın üst sınırında, kapı ve pencere üst kotunda (sergen) olabileceği gibi mutfak olarak kullanılan mekanlarda (terek) veya yüklüklerin yanlarında 3-5 sıra halinde olabilmektedir. Raf enleri konulacak eşyanın ebadına göre değişim göstermektedir. Alan çalışmasında dolap içerisinde yer alan raf örneklerinin yanı sıra tek sıra veya 3-4 sıra halinde açıkta bulunan raf örnekleri de tespit edilmiştir. Ocak üstlerinde tek sıra olarak 15-20 cm eninde ahşap raf kullanımı ise sıklıkla görülmüştür.

Şekil 15.5. *Konut iç fotoğrafları*

2. Konstrüksiyona Yönelik Çözümler

Alanda yapılan incelemede taş ve ahşabın bölgede yerleşim yerinin yakın çevresinde bol bulunan ve kolay ulaşılabilir olmaları sebebi ile oldukça fazla kullanıldığı tespit edilmiş; bazı örneklerde bu malzemelerin bir arada veya tekil olarak yığılarak konstrüksiyon çözümlendiği genelde ise karma olarak tek yapı özelinde yığma ve karkas sistemlerin bir arada bulunduğu görülmüştür.

2.1. Yığma Yapı Çözümleri

Alanda yapılan çalışmalar, tümü ile tek bir yapım sistemine sahip konut yapısının olmadığını; çok ender örneklerin ise müştemilatlar olduğunu göstermiştir. Ahşabın yığma olarak kullanımı da kat boyunca, ihtiyaç duyulan bölüm boyunca veya bir iki duvarda temel sonrasında tümüyle olmak üzere çeşitlenmektedir. Yığma ahşap yapılarda ahşabın zeminle ilişki kurmadığı, temelin su basmanı şeklinde belirli bir yüksekliğe kadar devam ettirilip, bu yükseklikten sonrasında üstüste yerleştirilen yatay ahşap kütüklerle yapının devamının sağlandığı tespit edilmiştir. Yığma taş duvarın bitirildiği kot ise arazinin eğimi ile ilişkili olup, ahşabın zemin nemi ile ilişkisinin kesilebilmesi açısından gerekli yüksekliğe kadar taş duvarın yükseltildiği görülmektedir. Yığma taş duvarın üzerine alt ve yan yüzeyleri düzeltilmiş ve duvar üzerinden yuvarlanması engellenmiş olan ilk kütük yerleştirilmiş , sonrasında bu kütüklerin üzerine diğerleri yatırılarak işlem tamamlanmıştır. Kütükler köşelerde 1/3 oranında kertilerek diğer yonden gelen kütükler ile sabitlenmesi sağlanmıştır. Karaboğaz geçme adı verilen bu sistem, tüm Anadolu'da görülmektedir. Sistemde kullanılan kütükler, kesilen ağaçların kabuklarının çıkarılması ile elde edilmiş olup, taş duvar üzerine sabitlenen ilk kütük hariç olmak kaydı ile herhangi bir işlem görmemiştir. Çapları 10-15 cm arasında değişmektedir. Kütüklerin uçlarının birbiri ile aynı boyda olması için çok düzgün olmamak kaydı ile kesildiği görülmektedir. Yaşam katında gerektiği yerlerde bu duvarın üzerinde gelişigüzel olmak kaydı ile birkaç santimetrelik boşluk açılarak, hava giriş çıkışının sağlandığı örnekler mevcuttur. Yapının içinde hangi mekana karşılık geldiği bilinmediği için bu boşluklar yorumlanamamış; ancak yaşam katındaki tuvaletin karşısındaki koridora denk gelmiş olabileceği ve bu mekanın havalandırması amacı ile bırakılmış olabilecekleri plan tipolojisi bağlamında ihtiyat kaydı ile düşünülmüştür.

Yapıların çatıları da ahşap oturtma çatı olup, yaklaşık 70 cm kadar saçak çıkılmıştır. Üstü örtü kaplaması günümüzde genellikle marsilya tipi kiremittir.

Şekil 15.6. *Yığma bölümleri olan konutlardan örnekler*

Alanda tamamı ile yığma taş konstrüksiyonla yapılmış bir konut yapısı tespit edilmemiş olup, bir katının, bir veya birkaç duvarının yığma taşla yapıldığı örnekler oldukça fazladır. Bu örnekler diğer başlıklar altında ele alındığı için burada ayrıca anlatılmamıştır. Ancak yığma taş bölümlerle ilgili iki farklı kurgu tespit edilmiş olup, yapı yüksekliği ile ilişkilidir. Bunlardan ilkinde hiçbir şekilde düzeltilmemiş moloz taşlar çamur harçla birlikte duvar örmekte kullanılmakta olup, bu duvarların çok kısa olması ve üstünde çatı haricinde bir başka ağırlık olmamasına özen gösterilmiştir. Bu duvarlarda taşlar arasında ciddi boşluklar kalmakta, problemli alanlar oluşmaktadır. İkinci kurguyla ise, yüksek katlı yapıların zemin katındaki taş yığma bölümlerde karşılaşılmış olup, buradaki taşların tümü ile kesme, kısmi olarak kesme ve ince yonu, birbirine göre düzeltilmiş kaba yonu moloz taşlar olmak üzere müdahale gördüğü, köşelerde ve cephenin kırıldığı noktalarda taşların büyütüldüğü ve bu kısımların güçlendirildiği görülmektedir.

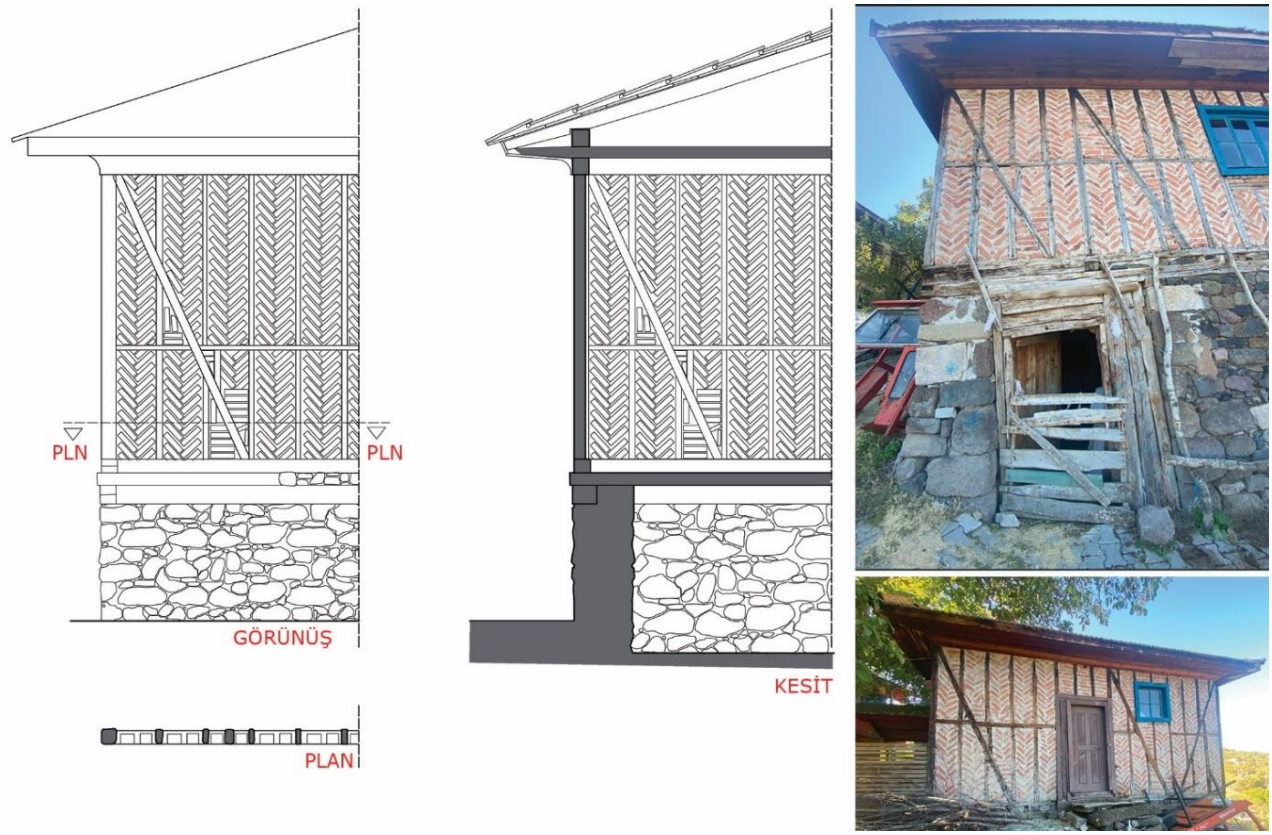
2.2. Karkas Yapı Çözümleri

Alanda az sayıdaki yığma ahşap ve taşla yapılmış konut ve müştemilat yapısı hariç olmak kaydı ile karkas sistemin kullanılmadığı örnek yoktur. Karkas sistemli yapılarda temel her zaman taş yığma olarak en azından su basman seviyesine çıkarılmış olup, genellikle 45-50 cm kalınlığında çözülmüştür. Burada kullanılan taşlar yakın çevreden elde edilen dere taşı olmayan keskin kenar ve köşeli taşlardır. Taşarın arasında çamur harç mevcut olup, nadir yapıda bu kısımda ahşap hatıl kullanımı tespit edilmiştir. Ayrıca taşların arasındaki boşluklara zaman zaman müdahale edildiği, çivileme tekniği ile çakıl taşlarıyla doldurulduğu görülmektedir. Karkas sistemli yapılar bu çalışma kapsamında dolgu malzemesine göre başlıklar altında değerlendirilmiştir.

2.2.1. Ahşap Karkas Sistemli Tuğla Dolgulu Yapılar

Alanda yapılan çalışmada en az kullanılan dolgu malzemesinin tuğla olduğu görülmüştür. Az sayıdaki geç dönem örneğinde tespit edilen bu dolgularda kullanılan tuğlalar dolu harman tuğlası olup 19x9cm boyunda 4-5 cm kalınlığında ölçülmüştür. Aralarında kireç esaslı harç kullanılan bu tuğlalar, genellikle balıksırtı örgü tekniği ile birbirine bakacak şekilde 45 derecelik açı ile yerleştirilmiştir. Bu tip karkas sistemde kullanılan dikme ve kirişlemeler, kesilip işlenerek düzgün yüzeyli hale getirilmiş ve kullanılmıştır. 8-12 cm aralığında farklılaşan bu sistemde dikmeler yastık ahşabına bindirilmiş olup, birbirine 90derece açı yapacak şekilde çift katlı döşeme konstrüksiyonu ile yüklerinin taş duvara iletimi sağlanmıştır.

Duvarlarda genel olarak köşelerde bulunan payanda alt ve üst yastık kirişine bindirilmiş; gerek görüldüğünde köşe haricinde de tekrarlanmıştır.

Şekil 15.7. *Eğerlidereköy köy konağı*

2.2.2. Ahşap Karkas Sistemli Ahşap Dolgulu Yapılar

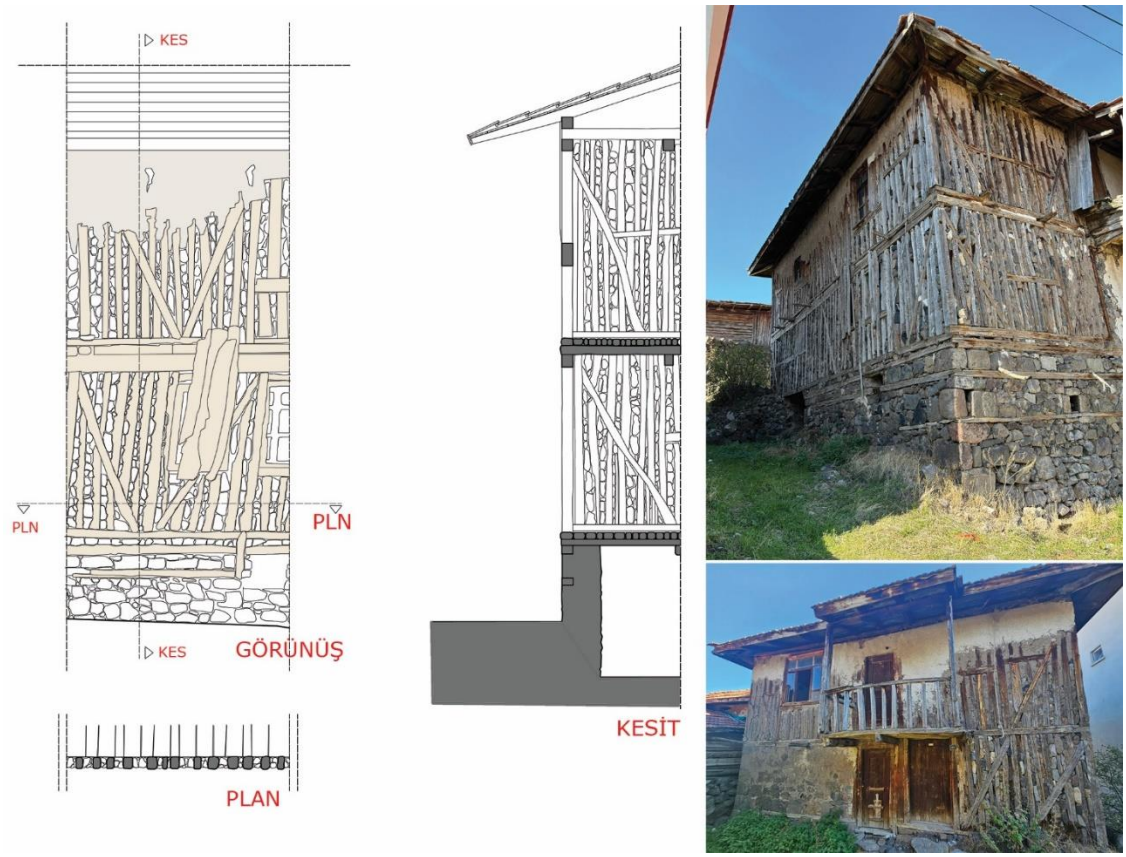
Kızılcahamam kırsal mimarisinde ahşap en yoğun kullanılan malzeme olarak karşımıza çıkmaktadır. Alanda en yoğun görülen sistemin ahşap karkas sistem olması ve bu sistemle yapılan konutlarda karkas sistem taşıyıcılarının çok sayıda bitişik veya yakın kurgulanması ahşap yoğunluğunun fazla olmasını sağlamakta olsa da , alanda çok az sayıda yapıda dolgu malzemesi olarak ahşabın kullanıldığı görülmüştür. Ahşap karkas yapılarda ahşabın dolgu malzemesi olarak kullanımının örnekleri bir samanlık ile birkaç konut yapısı ile sınırlıdır. Samanlık yapısındaki kullanımında (Şekil 15.8.a) ana dikmelerin arasında kalan boşluk payanda ile sağlamlaştırıldıktan sonra kalan boşluklar yatay ahşap kütükler ile kapatılmıştır. Bu kütüklerin aşağı düşmesinin önlenmesi amacı ile sonradan duvarın üzerine çivi yardımı ile farklı istikametlerde ince kütükler çakılmıştır. Bu kütükler haricinde ahşapları bir arada tutan bir önleme rastlanmamış, herhangi bir çalma boğaz uygulaması yapılmamıştır. Konutlardaki kullanımı ise birkaç yapıda tespit edilmiş bir uygulamadır.

Bu uygulamada da oldukça boşluklu kurgulanmış dikmelerin arasına konumlandırılmış payanda ile zemindeki yastık kirişi arasındaki kalan bölümde yatay olarak dolgu amaçlı kullanılmış ahşaplar bulunmaktadır. Ancak bu konutlarda sözkonusu payandanın üstündeki boşlukta da dikine kullanılmış dolgu ahşapları görülmektedir. Oldukça estetik bir uygulama olması süsleme amaçlı yapıldığını düşündürmektedir.

Şekil 15.8. *Ahşap karkas sistem arası ahşap dolgu örnekleri*

2..2.3. Ahşap Karkas Sistemli Taş Dolgulu Yapılar

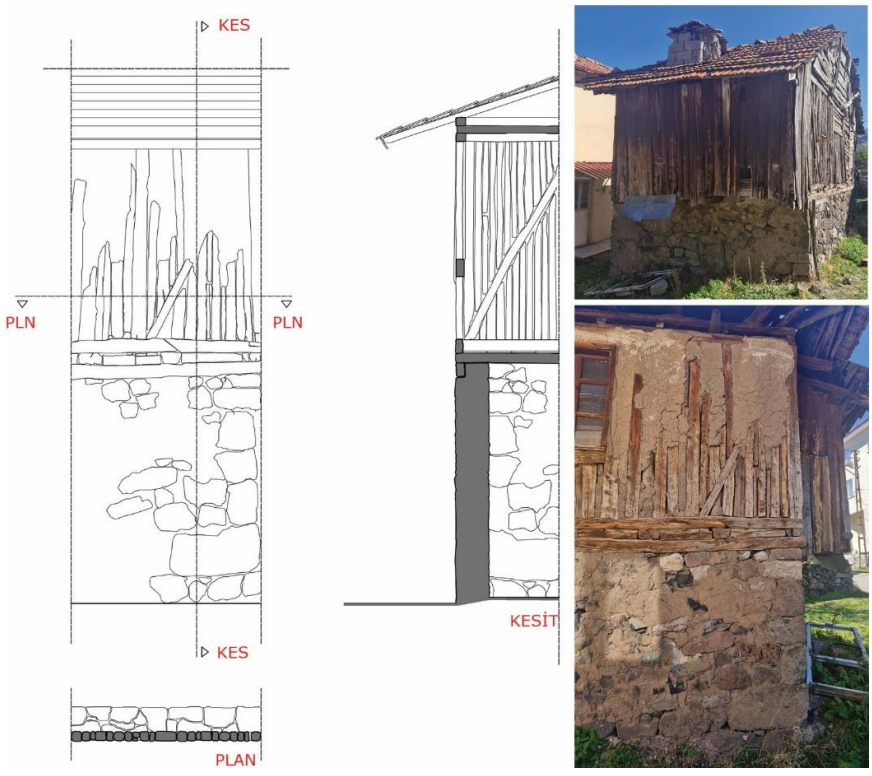
Şekil 15.9. *Ahşap karkas sistem arası taş dolgu sistem detayı ve örnekleri*

Alanda en yoğun kullanılan karkas sistem arası dolgu türü taş olarak tespit edilmiştir. Bu örneklerde kullanılan taşların bir kısmı moloz taş olup kireç veya çamur harcı ile karkas sistem arasına doldurulmuştur. Ancak örneklerin büyük bir bölümünde kullanılan taşların kenarlarının keskin olmayıp yuvarlanmış olması dere taşı olduklarını düşündürmektedir. Bu tip karkas sistemde ahşap dikmelerin arasındaki boşluk ahşabın kendi kalınlığı olan 10-15 cm olarak tasarlanmıştır. Bu konstrüksiyona tamamı ile veya kısmi olarak sahip olan yapıların tümünde zemin kat moloz taş yığma olarak tasarlanmış, yaşam katı için taş malzeme dolgu amaçlı kullanılmıştır. Genellikle çift katlı döşeme konstrüksiyonu üzerindeki yastık kirişi üzerine basan dikmelerin arasına doldurulan taşlar da bu boyutlara benzer boyutlarda seçilmiş, araya sıkışarak sabitlenmeleri sağlanmıştır. Bu tip konstrüksiyonda, diğer ahşap karkas

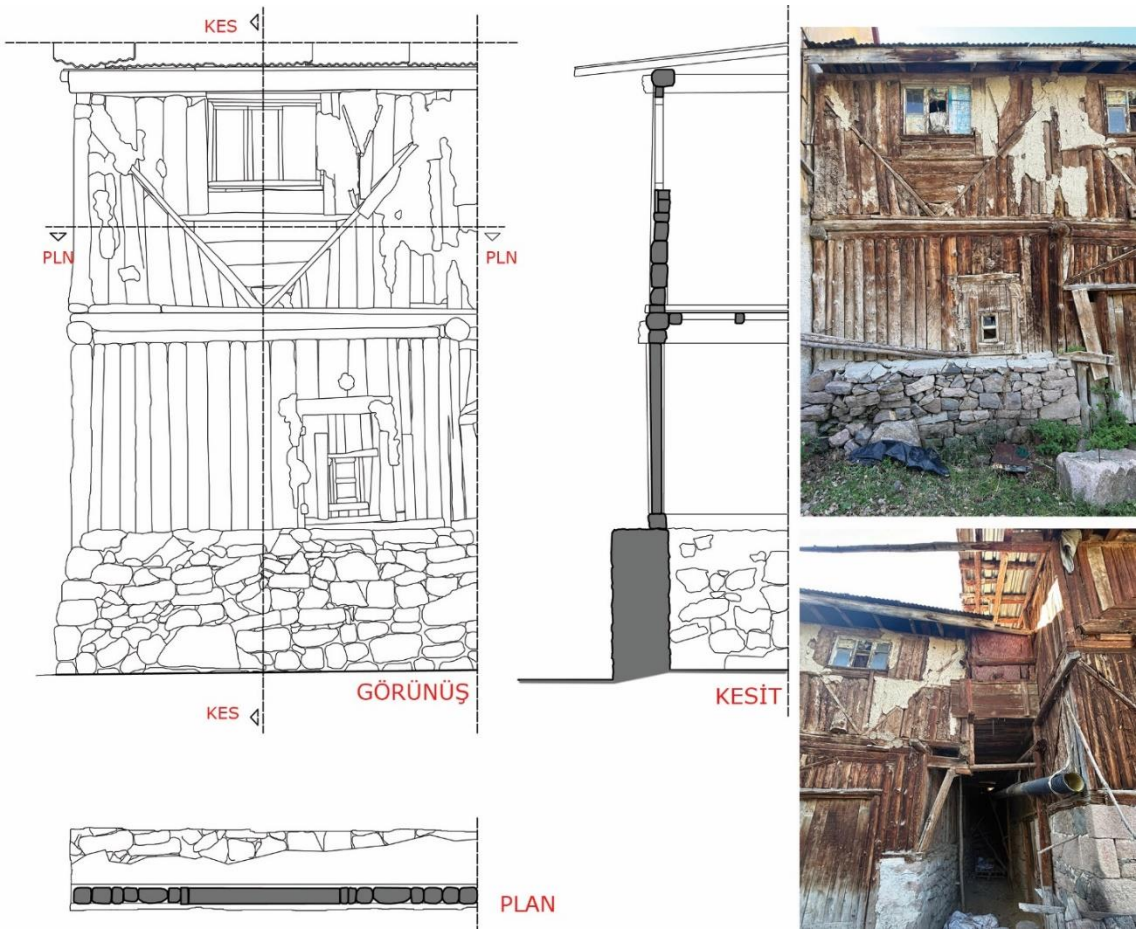
yapılarda olduğu gibi, köşe dikmeler 20 cm civarı kalınlıkta tutularak köşelerin daha rijit olması sağlanmış, ayrıca yine köşeleri güçlendirebilmek amacı ile payandalar tasarlanmıştır. Bu payandalar da köşedeki dikmelerin üst yastık kirişine birleştiği noktadan itibaren zemindeki yastık kirişine kadar kesintisiz olarak tasarlanmış; dikme ve kirişler üzerinden kaymaması için bu noktalarda kertme yapılmıştır. Bu tip konstrüksiyonda ayrıca dikkati çeken bir unsur da, kütük kullanımının çok nadir tercih edilmesi, taşıyıcılar için kare veya dikdörtgen kesitli ahşapların kullanılmasıdır. Konstrüksiyonun üzerinde çamur harç bulunmakta ve yapıyı atmosfer koşullarından korumaktadır. Bu tip ahşap karkas sistemli yapılarda da çatı oturtma olup kiremitle kaplanmıştır.

2.3. Tümü İle Taşıyıcı Özellikteki Ahşap Dikmelerle Oluşturulan Konstrüksiyonlar

Arazi çalışması yapılan Kızılcahamam köylerinin tümünde oldukça fazla sayıda kısmi veya tüm bir katı kapsayacak şekilde tespit edilen bu konstrüksiyonda herhangi bir dolgu malzemesi kullanılmamış; taşıyıcı sistemi oluşturan dikmeler kesintisiz ve aralıksız bir biçimde yastık kirişi ile üst başlık kirişi arasında kesintisiz bulunacak ve kirişlere basacak şekilde koordine edilmiştir. Bu tip konstrüksiyonda farklı kesit ve kalınlıkta dikmelerin bir arada kullanıldığı görülmektedir. Farklı boyutta ve geometrik kesitte kullanım kararının; hem cephede farklı yükseklikte yğzey elde edilerek çamur harcın artırılması hem de yakın çevreden bulunabilen en kolay malzemenin kullanımı olduğu düşünülmektedir. Örneklerin bazılarında kare veya dikdörtgen kesitli olarak tercih edilen bu dikmeler (Şekil 15.10) bazılarında ise kabukları alınmış ve başka bir müdahale görmemiş kütüklerle inşa edilmiştir (Şekil 15.11). Bu konstrüksiyona sahip yapılarda da zemin katta genellikle yığma taş kullanımı mevcut olup, ahşap dikmeli bu tip konstrüksiyon üst katlarda tercih edilmiştir. Bazı örneklerde ise taş yığma bölüm su basmanı olarak belirli bir yüksekliğe kadar devam etmektedir. Bu konstrüksiyon , benzer görünmesine rağmen ahşap karkas arası ahşap dolgu olarak gösterilen sistemden ve yığma ahşap konstrüksiyonlardan , tüm parçaların ayrı ayrı taşıyıcılık özelliği olması sebebi ile ayrılmaktadır. Bu sebeple farklı bir başlık altında değerlendirilmesi doğru bulunmuştur.

Şekil 15.10. *Tümü ile taşıyıcı özellikteki kare ve dikdörtgen kesitli ahşap dikmelerle oluşturulan konstrüksiyon sistem detay ve örnekleri (Eğerlidereköy)*

Şekil 15.11. *Tümü ile taşıyıcı özellikteki daire kesitli ahşap kütüklerin dikme olarak kullanıldığı konstrüksiyon sistem detay ve örnekleri (Eğerlikuzören köyü)*

DEĞERLENDİRME VE SONUÇ

Kızılcahamam kırsal mimari mirası, geçiş bölgesi iklim özellikleri ve topoğrafya ile de ilişkili olarak farklı yapı malzemelerinin kullanımı ile hem Ankara ili özelinde hem de iç anadolu bölgesi bağlamında özelleşmektedir. Buradaki yapıalr, tamamı ile işlevsel anlamda ihtiyaca binaen tasarlanmış ve geliştirilmiş; nesiller boyunca da tecrübelerle en basit , ekonomik ve verimli kaynak kullanımı ile mükemmel halini almıştır. Bu kapsamda kendine özel çözümleri de barındıran konutlar diğerkırsal yapılardan farklılaşmakta, bölgeye özelleşmektedir. Bu kapsamda özellikle kendi özel merdiveni ile küçük baş hayvanlara ayrılmış olan konut içi ara kat, konutun zemin katı haricinde hayvan yaşamına özelleşen bir çözüm olması bağlamında değerlidir. Bunun haricinde, cumhuriyetten sonraki dönemlerde daha yoğun inşa edilen koridorlu konutların değerli örneklerini daha erken dönemlerden itibaren barındırıyor olması; ailelerin birbiri ile ilişkisini koridor vasıtası ile kesiyor olmasınabirden fazla çekirdek aileyi barındırıyor olması, plan kurgusu bağlamında değerlidir. Konstrüksiyon bağlamında da Anadolu'da sık görülmeyen karkas sistem çözümlerini barındırmak kapsamında özelleşmektedir. Özellikle 10-15 cm borakılan ve içi taşla doldurulan boşluğun sağına ve soluna taşıyıcı dikmelerin geitirldiği ahşap karkas sistem ise, bu dikmelerin sürekli ve birbirine yapışık olarak yanyanan getirildiği sistem, alana özel ve nadirdir. Odunluk ve samanlıklardan oluşan ancak özellikle samanlıkalr bağlamında nitelikli örnekleri bulunan müştemilatlar da halen daha alanda mevcut olmaları bağlamında değerlidir.

Çalışma kapsamında yapılan gözlemler, alanda nüfus yoğunluğunun azaldığını, pek çok konutun boş halde kaderine bırakılmış olduğunu göstermiştir. Alan sürekli olarak öncelikle Ankara olmak üzere büyük kentlere göç vermekte; bu kapsamda kaderine terk edilen geleneksel konut stoğu; barındırdığı nitelikli çözümler belgelenemeden yok olmaktadır. Alana yerli halkın geri getirilmesi; koruma kullanma dengesinin yeniden kurulmasına ve dolayısı ile yapıların en azından bir kısmının korunmasına vesile olacağından önemlidir. Bu konuda STK idareler ve üniversitelerin ortak projeler üretmesi ve gerekli adımları atması gerekli ve değerlidir.

TEŞEKKÜR VE BİLGİ NOTU

Bu belgeleme ve arazi çalışmaları; 2021 ve 2024 yılları arasında Lisans düzeyindeki "M4211 Architectural Surveying and Restoration" ile lisansüstü düzeyindeki "M5112 Kırsal Mimari Miras Ve Korunması" dersleri kapsamında yazarlar tarafından gerçekleştirilmiştir. 2024-2025 Bahar Yarıyılında Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsünde açılan "M5112 Kırsal Mimari Miras Ve Korunması" dersini alan ve bu derste bölgeye yönelik koruma ve kalkınma olanaklarını değerlendiren lisansüstü öğrencilerimizden Elif Selin İnak, Beyza Nur Uzun, Nurbanu Çevik, Fatma Üneş, Furkan Arıkan, Dafne Yaman, Meliha Nur Karabulut ve Hüseyin Burak Karasakal'a çizim ve fotoğraflardaki yardımları için teşekkür ederiz.

KAYNAKÇA

[1] Alankuş, B. Ç., & Sağıroğlu, Ö. Ankara İli Kizilcahamam İlçesi Başören Köyünde Bulunan Altintaş Kirsal Konutunun Restorasyon Önerisi. Tübav Bilim Dergisi, 11(1), 19-38

[2] Sümerkan, M. R. 1989. Gelenekselden Betonarmeye Trabzon Kırsal Mimarlığı, Mimarlık Dergisi, 234(2): 82-86.

[3] Akbaş, G., & Özcan, Z. (2018). Yapım Tekniği Farklılıklarının Mekâna Yansıması: Uzungöl ve Taşkıran Örneği, ATA Planlama ve Tasarım Dergisi, 2:2, 47-58.

[4] E. Demirer, E. & Sağıroğlu Ö. (2019) "Documentatıon Of The Rural Constructıon Technıques Of Güneyce vıllage In Seben Dıstrıct Of Bolu," Internatıonal Cıvıl Engıneerıng And Archıtecture Conference 2019 , Trabzon, Turkey, pp.662-675.

[5] Demirrenk, E. İ. (2017). Geleneksel Rize İkizdere evlerinin plan tipolojisi açısından incelenmesi, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, İstanbul Aydın Üniversitesi FBE, İstanbul

[6] Yalçıner, Y. G. (2022). İspir Sırakonaklar yerleşimi kırsal mimarisinin incelenmesi ve kırsal turizm açısından değerlendirilmesi. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Atatürk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstütüsü, Erzurum.

YAZAR ÖZGEÇMİŞİ

Özlem SAĞIROĞLU DEMİRCİ, Prof.Dr.

Gazi Üniversitesi, Mimarlık Fakültesi, Mimarlık Bölümü, Ankara, Türkiye.

osagiroglu@gazi.edu.tr

Lisans eğitimini Karadeniz Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesinde, Lisansüstü eğitimini ise Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsünde 2011 yılında tamamladı. 2004 yılında araştırma görevlisi olarak Gazi Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Mimarlık bölümünde başladığı akademik kariyerine, 2017 yılında doçent, 2022 yılında ise profesör ünvanını alarak halen devam etmektedir. Kırsal mimari miras, Koruma yenileme ve Restorasyon, Geleneksel yapım Teknikleri konularında ağırlıklı olarak çalışmalarını sürdüren yazarın yurt içi ve yurtdışında çeşitli proje ve uygulamaları da bulunmaktadır.

Mazlum KALAK, Arş. Gör.

Gazi Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Mimarlık Anabilim Dalı, Ankara, Türkiye

mazlum.klk@gmail.com

Lisans eğitimini Mersin Üniversiresi Mimarlık Fakültesi'nde, Yüksek lisans eğitimini Anadolu üniversitesinde tamamladı. Halen Gazi üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Mimarlık ABD, koruma, yenileme ve restorasyon Bilim dalında Doktora eğitimine devam etmektedir. Gazi üniversitesi Mimarlık Bölümünde araştırma görevlisi olarak çalışmaktadır. Çakışık alanlarda koruma ile Sit alanlarının bütüncül korunması konularında ağırlıklı olarak çalışmalarını sürdürmektedir.

Betül ZOBİ, Arş. Gör.

Gazi Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Mimarlık Anabilim Dalı, Ankara, Türkiye

betulzobi@gazi.edu.tr

Lisans eğitimini Erciyes Üniversitesi Mimarlık Fakültesi'nde 2014 yılında, Yüksek lisans eğitimini Gazi üniversitesi Fen Bilimleri enstitüsünden 2019 yılında mezun olarak tamamladı. Halen Gazi üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Mimarlık ABD, koruma, yenileme ve restorasyon Bilim dalında Doktora eğitimine devam etmektedir. Gazi üniversitesi Mimarlık Bölümünde araştırma görevlisi olarak çalışmaktadır. Kültürel rotalar ve Anadolu Selçuklu dönem yapılarının korunması konularında çalışmaları bulunmaktadır.

Ayşegül SONDAŞ, Arş. Gör.

Gazi Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Mimarlık Anabilim Dalı, Ankara, Türkiye

aysegulsondas@gazi.edu.tr

Eskişehir Anadolu Üniversitesi Mühendislik Mimarlık Fakültesi'nden 20212 yılında mezun olmuştur. Yüksek Lisans eğitimini 2019 yılında Gazi Üniversitesi'nde tamamlamıştır. Halen Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü doktora programına devam etmekte ve Mimarlık bölümünde Araştırma Görevlisi olarak çalışmaktadır. Başlıca araştırma alanları kırsal mimari miras, koruma ve restorasyon, koruma ve restorasyon eğitimidir.

Minel Ahu Kara Alaşalvar, Arş.Gör. Dr.

Gazi Üniversitesi , Fen Bilimleri Enstitüsü Mimarlık ABD.

minelahukara@gmail.com

İstanbul Teknik Üniversitesi Mimarlık Bölümü'nden 2014 yılında mezun oldu. Ardından İstanbul Teknik Üniversitesi'nde Çevre Kontrolü ve Yapı Teknolojisinde başladığı yüksek lisans eğitimini, 2017 yılında "Ahşap yapı elemanlarının tahribatsız hasar tespit yöntemleriyle incelenmesi" teziyle tamamladı. Yüksek lisans sürecinin ardından, 2018 yılında başladığı doktora eğitimini ise "Experimental studies on traditional wooden historical architecture in case of conservation and restoration" isimli tezi ile Gazi Üniversitesi Architecture Anabilimdalında tamamlayarak, doktor ünvanı aldı. İstanbul Teknik Üniversitesi, Harran Üniversitesi (2017-2018) ve Gazi Üniversitelerinde (2018-2024) araştırma görevlisi olarak görev yaptı. Tarihi ahşap yapıların korunması, onarılması ve restorasyonu üzerine akademik çalışmalarına devam etmektedir.

Ebru Melis ÖZDEMİR,Arş.Gör.

Gazi Üniversitesi , Fen Bilimleri Enstitüsü Mimarlık ABD

ebrumelisozdemir@gazi.edu.tr

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Mimarlık Bölümü'nden 2015 yılında mezun olmuştur. 2020 yılında Amasya Üniversitesi Restorasyon Ana Bilim Dalı'nda araştırma görevlisi olarak göreve başlamıştır. 2019 yılında başladığı yüksek lisans eğitimini 2023 yılında "Amasya İli Gümüşhacıköy İlçesi Konut Mimarisinin Somut ve Soyut Kültürel Miras Kapsamında Mimari ve Yapıcılık Geleneği Açısından Belgelenmesi" adlı tez çalışması ile tamamlamıştır. Halen Gazi Üniversitesi Mimarlık Ana Bilim Dalı'nda doktora eğitimine devam etmektedir.

Feyza HALI KABATAŞ, Arş. Gör.

Gazi Üniversitesi, Mimarlık Fakültesi, Mimarlık Bölümü, Ankara, Türkiye

feyzahali@gazi.edu.tr

Gazi Üniversitesi Mimarlık Bölümü'nden fakülte birincisi olarak 2018 yılında mezun olmuştur. Yüksek lisans eğitimini 2021 yılında Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü'nde tamamlamıştır. Akademik kariyerine, 2020 yılında Gazi Üniversitesi Mimarlık Bölümü'nde Araştırma Görevlisi olarak; eğitimine ise 2021 yılında doktora programı ile Gazi Üniversitesi Fen bİlimleri enstütüsünde başlamıştır. Aynı üniversitede doktora çalışmalarına koruma, yenileme ve restorasyon bilim dalında devam etmektedir. Kırsal mimari mirasın korunması, geleneksel yapım teknikleri konularında akademik çalışmalarını sürdürmektedir.